

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 267 คน พบว่า จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านจำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 81.65 รองลงมา คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 18.35 และส่วนใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลค่ายบกหวานและองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุบังพวน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60

2. การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน และ ระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.70$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.35$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.98$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 2.96$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 2.84$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 2.39$) ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

3.1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน พิจารณาเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การดำเนินงานตามหลักนิติธรรม การดำเนินงานตามหลักความโปร่งใส และการดำเนินงานตามหลักความรับผิดชอบ

3.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง โดยรวม และรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สรุปข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ควรมีการจัดทำนโยบายของคณะผู้บริหาร ควรสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน ควรมีการตรากฎหมาย ข้อบัญญัติตำบล ที่ทันสมัยและมีผลบังคับใช้จริงในพื้นที่ การดำเนินงานต่าง ๆ ของพนักงาน เจ้าหน้าที่ ต้องอยู่ภายใต้ของกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของ โดยไม่เลือกปฏิบัติ และควรมีการประชาสัมพันธ์ เรื่อง สิทธิ หน้าที่ของประชาชนในการปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบของ

4.2 ด้านการดำเนินงานตามหลักคุณธรรม ควรมีการทำงานโดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม ควรให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ การปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร พนักงาน ต้องเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นธรรม ควรให้ความสนใจและความสำคัญกับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของประชาชน

4.3 ด้านการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใส ควรมีกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของ ให้มากที่สุด ทำงานอย่าง โปร่งใสตรวจสอบได้ง่าย มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ มีช่องทางในการติดต่อขอรับข้อมูลข่าวสารของ และมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อ-จัดจ้าง ให้ประชาชนได้รับทราบ

4.4 ด้านการดำเนินงานตามหลักการมีส่วนร่วม อยากให้ และชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น เช่น บุญประเพณีต่าง ๆ ในตำบล อยากให้ประชาชนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล และอยากให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน

4.5 ด้านการดำเนินงานตามหลักความรับผิดชอบ คณะผู้บริหารควรรับผิดชอบในการทำงานตามนโยบายที่ให้ไว้ ให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในการสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซมการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ให้ มีความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

4.6 ด้านการดำเนินงานตามหลักความคุ้มค่า ใช้งบประมาณของอบต. ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์กับส่วนรวมมากที่สุด อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่กับชุมชนตลอดไป มีการแนะนำส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นอย่างจริงจังภายในชุมชน

อภิปรายผล

จากการวิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีประเด็นที่น่าอภิปรายดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาที่พบจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถที่จะกระทำได้ โดยมุ่งหวังที่จะแก้ไขปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก และได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงาน และมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผลการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร ผ่องสุข (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาปรากฏว่าประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัย สุรจิต พิสัยพันธ์ (2550 : 65) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคายมีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรนิษา เพิ่มพูน (2551 : 74) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวม พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องผลการวิจัย อรรถยา นรินทร์ (2552 : 54) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า 1) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ

เมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน 6 ด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องผลการวิจัย นัฐพงษ์ ชูวรเชษฐ์ (2553 : 68) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี โดยรวม พบว่า มีการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องผลการวิจัย สุพจน์ เจริญจำ (2554 : 71) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ปางมะค่า อำเภอขามวอร์ลักษณะบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนมีทัศนคติต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ปางมะค่า อำเภอ ขามวอร์ลักษณะบุรี จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัย คณพศ กิตติสาโร (2554 : 69) ได้ศึกษา การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลัก ธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผล การศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สมมุติฐานข้อที่ 2 การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีสถานภาพและองค์การบริหารส่วนตำบล แยกต่างกัน มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน

1. ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีสถานภาพแยกต่างกัน มีระดับการ ดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำข้อบัญญัติตำบล แผนพัฒนาสามปี คณะกรรมการการ จัดซื้อ - จัดจ้าง ตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการศึกษาที่พบสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรจิต พิสัยพันธ์ (2550 : 65) ได้ศึกษา เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด หนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สมรส รายได้ต่อ เดือน ความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาล และทัศนคติต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับระดับการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล สอดคล้องกับงานวิจัย พรนิษา เพิ่มพูน (2551 : 74) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลัก

ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด และหน่วยงานที่สังกัดในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนิษา เพิ่มพูน (2551 : 74) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า ตำแหน่ง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถยา นรินทร์ (2552 : 54) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เห็นว่ามีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขอโดยรวม และรายด้าน 1-5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐพงษ์ ชูวรเชษฐ (2553 : 68) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ส่วนราชการที่สังกัด ที่ต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสาร ผลการดำเนินงานของอบต. ตลอดจนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เท่าเทียมกัน เพราะต่างคนต้องมีภารกิจ หน้าที่ ทำให้มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนิษา เพิ่มพูน (2551 : 74) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า ตำแหน่ง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถยา นรินทร์ (2552 : 54) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษาตำแหน่งและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เห็นว่ามีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขอโดยรวมและรายด้าน 1-5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐพงษ์

ชัวร์เชษฐ์ (2553 : 68) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ส่วนราชการที่สังกัด ที่ต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรจิต พิสัยพันธ์ (2550 : 65) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สมรส รายได้ต่อเดือน ความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาล และทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับงานวิจัย พรนิษา เพิ่มพูน (2551 : 74) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด และหน่วยงานที่สังกัดในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการอันอาจเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม

1.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ

1.2 ด้านการดำเนินงานตามหลักคุณธรรม

1.2.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

1.2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีเป้าหมายการปฏิบัติงานเพื่อความผาสุกและความอยู่ดีกินดีของประชาชน

1.3 ด้านการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใส

1.3.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา และพนักงานเจ้าหน้าที่

1.4 ด้านการดำเนินงานตามหลักการมีส่วนร่วม

1.4.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

1.4.2 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง

1.5 ด้านการดำเนินงานตามหลักความรับผิดชอบ

1.5.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดให้มีการให้บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง และเป็นธรรม

1.5.2 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ

1.6 ด้านการดำเนินงานตามหลักความคุ้มค่า

1.6.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่

1.6.2 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

2.2 ควรมีการวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการ

ดำเนินงานตามหลักความ โปร่งใส และการดำเนินงานตามหลักความคุ้มค่าในพื้นที่จังหวัด
หนองคายและพื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY